

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7So/8/2018
Identifikačné číslo spisu: 1014202019
Dátum vydania rozhodnutia: 24.10.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Adamcová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1014202019.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Adamcovej a zo sudkýň JUDr. Zdenky Reisenauerovej a JUDr. Violy Takáčovej, PhD., v právnej veci navrhovateľky: Ing. O. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. č. XXX, E., zast. Mgr. Milanom Trylčom, PhD., advokátom so sídlom J. Kráľa 738/12, Senica proti odporkyni: Sociálnej poisťovni - ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8, 10, Bratislava, o invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 8. novembra 2017, č. k. 8Sd/145/2014-110, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 8Sd/145/2014-110 zo dňa 8. novembra 2017 p o t v r d z u j e .

Účastníkom právo na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej v texte len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 8Sd/145/2014-110 zo dňa 8. novembra 2017 postupom podľa ustanovenia § 250q ods. 3 zákona č. 99/1963 Z. z. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“) potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo XXX XXX XXXX X zo dňa 13. augusta 2014 a navrhovateľke nepriznal právo na náhradu trov konania. Predmetným rozhodnutím odporkyne bola podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej v texte len „zák. č. 461/2003 Z.z.“) zamietnutá žiadosť navrhovateľky o priznanie invalidného dôchodku zo dňa 15. júla 2014 z dôvodu určenia miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou na 35%, pre ktorú sa navrhovateľka nestala invalidnou.

2. V odôvodnení rozsudku krajský súd poukázal na to, že posúdil odborné lekárske posudky o invalidite v zmysle kritérií stanovených zákonom a dospel k záveru, že predložené posudky tieto kritériá spĺňajú.

Navrhovateľka bola informovaná o všetkých skutočnostiach týkajúcich sa posúdenia jej zdravotného stavu, posudku a miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenej a v posudku, tvoriacom podklad napadnutého rozhodnutia uviedla, že proti posúdeniu námietky nemá. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bola určená na 35%. Na základe opravného prostriedku navrhovateľky bol jej zdravotný stav opätovne posúdený dňa 16. októbra 2014, pričom navyše boli posúdené lekárske správy priložené k opravnému prostriedku, a to z neurologického vyšetrenia, imunologicko-alergologického vyšetrenia, dermatovenerologického vyšetrenia, hematologického vyšetrenia, neurochirurgického vyšetrenia a od všeobecného lekára. Posudkové závery zostali i po tomto zhodnotení zdravotného stavu navrhovateľky nezmenené. Zdravotný stav navrhovateľky bol posudzovaný opätovne, posudkovým lekárom Sociálnej poisťovne, ústredie dňa 3. decembra 2014 so zhodným posudkovým záverom ako v predchádzajúcich posudkoch. Z lekárskej správy zo dňa 19. januára 2016 vyplynulo, že doložené lekárske vyšetrenia neobsahujú žiadne nové posudkovo závažné skutočnosti v dôsledku čoho bol kontrolný lekársky posudok vypracovaný v neprítomnosti navrhovateľky. Posudkové závery, v tomto konaní vypracované vysunutým pracoviskom Sociálnej poisťovne ústredie v Trenčíne, zostali nezmenené. Na dožiadanie krajského súdu bolo posudkovým lekárom Sociálnej poisťovne, ústredie, v lekárskom posudku zo dňa 24. augusta 2016 posúdených 11 navrhovateľkou doložených lekárskeho nálezov, pričom invalidita nevznikla.

3. Základ pre závery odporkyne poskytlo posúdenie posudkových lekárov Sociálnej poisťovne v konaní predchádzajúcom vydaniu napadnutého rozhodnutia na základe predložených odborných nálezov a aj osobného vyšetrenia navrhovateľky. V lekárskeho posudkoch zo dňa 16.07.2014, 16.10.2014, 03.12.2014, 19.01.2016 a aj zo dňa 24.08.2016, bol prijatý zhodný záver, že zdravotný stav navrhovateľky nie je zhoršený na úroveň invalidity, lebo má mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 35% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Za rozhodujúce zdravotné postihnutie posudkoví lekári určili zdravotné postihnutie zaradené do Kapitoly XV - choroby podporného a pohybového aparátu, Oddielu E - dorzopatia, deformujúca dorzopatia a spondylopatia, pod Položku 4 - stavy po operácii chrčtice a medzistavcových platničiek, stavy po úraze chrčtice, písmeno b - často recidivujúce prejavy nervového a svalového dráždenia, slabosť svalového korzetu chrčtice s podstatným obmedzením celkovej výkonnosti organizmu. Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (ďalej aj „MPSVZČ“) určili na 35%, t. j. na dolnej hranici z daného percentuálneho rozpätia 35 - 45%. Na ostatné ochorenia, ktoré nie sú rozhodujúcim zdravotným postihnutím a svojou podstatou neovplyvňujú funkčný stav organizmu, percentuálnu mieru poklesu schopnosti zárobkovej činnosti (ktorá môže byť v rozpätí najviac o 10%) nenavýšili. Na posudkové konania sa navrhovateľka riadne dostavila, s výnimkou tých, na ktoré nebola pre absenciu nových posudkovo závažných skutočností volaná, ku konaniam o opravnom prostriedku doložila viaceré kontrolné vyšetrenia, z posudkového hľadiska nevýznamné, ba naopak, ako bolo v ostatnom lekárskom posudku na základe neurochirurgického vyšetrenia zo dňa 05.01.2015 skonštatované, nález zmien na chrčtici zadával podnet na preradenie rozhodujúceho zdravotného postihnutia z položky 4b/ do položky 3b/, avšak vzhľadom k tomu, že pri položke 3b/ (degeneratívne zmeny na chrčtici a medzistavcových platničkách, s miernym funkčným postihnutím, s prejavmi nervového a svalového dráždenia, slabosť svalového korzetu, obmedzenie pohybu v postihnutom úseku) je možné určenie MPSVZČ len 20 až 35%, čo je pre navrhovateľku nevýhodnejšie percentuálne rozpätie, ponechali zaradenie predtým určené. Nové skutočnosti, ktoré by pri dovedajšom posudzovaní zdravotného stavu navrhovateľky neboli známe a zhodnotené a mohli skutkové vyhodnotenia ovplyvniť v jej prospech, posudkoví lekári ani pri opätovnom posudzovaní nezistili, a nezistil ich z jej výpovede ani súd, nakoľko navrhovateľka sa z pojednávania súdu ospravedlnila a listinné dôkazy, z ktorých súd vychádzal, ich prítomnosti nenasvedčovali. Navrhovateľka síce v podanom opravnom prostriedku svoje subjektívne námietky uviedla, no neprodukovala žiadne dôkazy, ktoré by mohli vyvolať zmenu v posudkových záveroch, nakoľko predložené lekárske nálezy a zdravotná dokumentácia neboli spôsobilé ovplyvniť, resp. zmeniť výsledky odbornej posudkovej činnosti lekárov odporkyne, ktorí sa v lekárskeho správach podrobne, v súlade s ust. § 209 ods. 4 ZSP, vysporiadali so zdravotným stavom i zdravotnými problémami navrhovateľky, ktorá ako už bolo uvedené, sama neprodukovala žiadne dôkazy a ani neprezentovala žiadne argumenty svedčiacie v prospech zmeny v posudkových záveroch a z ničoho nebolo možné vyvodiť záver o pochybení alebo zanedbaní povinnosti posudkových lekárov. Predložené lekárske správy a nálezy v

prvotnom posudzovaní nevytvorili dostatočný podklad na určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť ako odporkyňou určenej, v rozsahu 35%. Z uvedeného krajský súd uzavrel, že navrhovateľka v konaní o opravnom prostriedku nepreukázala, že jej zdravotný stav odôvodňuje vznik invalidity u rozhodujúceho zdravotného postihnutia a ani vo forme iných, ňou uvádzaných zdravotných problémov, tvoriacich sekundárne postihnutie. Naopak, posudky posudkových lekárov súd považoval za presvedčivé a nevňášajúce pochybnosti o komplexnom zhodnotení zdravotného stavu navrhovateľky, riadne odôvodňujúce a posudzujúce závažnosť jej zdravotného postihnutia a obsahujúce logické úsudky a dôvody, ktoré viedli k záverom o rozhodujúcom zdravotnom postihnutí navrhovateľky ako aj o miere poklesu jej schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Ani na konania o opravnom prostriedku dokladané lekárske správy nepreukázali pochybenia v posudkových záveroch, odôvodňujúce vyššiu mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť ako na dolnej hranici priznaných 35%.

4. Na základe uvedeného krajský súd konštatoval, že záver o poklese pracovnej schopnosti navrhovateľky prijali posudkoví lekári na podklade potrebných odborných lekárskeho nálezov, ktoré zobrali do úvahy komplexne a bez rozporov. Ich posudkové stanoviská boli zdôvodnené v súlade s aktuálne zistenými a objektivizovanými zdravotnými ťažkosťami navrhovateľky, posudkovými a zákonnými kritériami a na základe platnej právnej úpravy. Správny súd nezistil žiadnu takú skutočnosť, ktorá by závery posudkových lekárov spochybnila a s ohľadom na uvedené konštatoval, že konanie odporkyne, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého rozhodnutia, bolo v súlade so zákonom a zákonné a vecne správne bolo i napadnuté rozhodnutie. Na základe skutkového zistenia, že pokles pracovnej schopnosti navrhovateľky pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav je 35%, teda nie je na úrovni invalidity podľa § 71 ods. 1 ZSP, t. j. viac ako 40%, krajský súd rozhodnutie odporkyne ako zákonné a vecne správne potvrdil, pretože bez skutkového zistenia invalidity nebolo možné žiadosti navrhovateľky vyhovieť.

5. Z pohľadu komplexnosti posúdenia veci súd doplnil, že posudkoví lekári pri posudzovaní zdravotného stavu postupujú okrem zákona o sociálnom poistení aj podľa prílohy č. 4 k tomuto zákonu, ktorá je rozdelená do príslušných kapitol podľa ochorení jednotlivých orgánov a miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách je podľa druhu zdravotného postihnutia uvedená v týchto kapitolách. Súd považoval za potrebné ešte zdôrazniť, že v prípade zmeny vo vývoji zdravotného stavu navrhovateľky a na základe nových či aktuálnych lekárskeho nálezov, môže opätovne odporkyňu požiadať o nové posúdenie jej zdravotného stavu (§ 71 ods. 10 ZSP).

6. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a citované zákonné ustanovenia dospel súd k záveru, že napadnuté rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 13.08.2014 je vecne správne, a preto ho podľa § 250q ods. 3 OSP potvrdil.

7. Krajský súd rozhodol o trovách konania podľa ustanovenia § 250l ods. 2 v spojení s ustanovením § 250k ods. 1 OSP, a keďže navrhovateľka v konaní úspech nemala, právo na náhradu trov konania jej nepriznal.

II.

8. Proti tomuto rozsudku podala navrhovateľka v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom poukázala na to, že rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, pričom krajský súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonala navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností. K tvrdeniam krajského súdu, že z lekárskej správy zo dňa 19. januára 2016 vyplýva, že doložené lekárske vyšetrenia neobsahujú žiadne nové, posudkovo závažné skutočnosti, v dôsledku čoho bol kontrolný lekárskeho posudok vypracovaný v neprítomnosti navrhovateľky uviedla, že uvedený postup je v rozpore s § 153 ods. 5 zák. č. 461/2003 Z.z., nakoľko lekárskeho posudková činnosť, ktorá zahŕňa posudzovanie zdravotného stavu poškodeného, sa vykonáva len za osobnej účasti poškodeného. Neprizvaním navrhovateľky na posudzovanie jej zdravotného stavu došlo k faktickému popretiu jej ďalších procesných práv, ktoré jej

ako účastníkovi konania zákon priznáva, a to právo vyjadrovať sa k zisťovaným skutočnostiam, právo nazrieť do posudkového spisu na posúdení zdravotného stavu, právo podávať pripomienky, právo na rovnaké procesné práva, právo účastníka vyjadriť sa k vylúčeniu zamestnanca.

9. Posudzovanie zdravotného stavu účastníka konania v jeho neprítomnosti na základe čiastkových lekárskejších správ iných odborných lekárov je popretím zmyslu samotnej lekárskej posudkovej činnosti odporkyne. Posudkový lekár je povinný v zmysle zákona vykonať sám posúdenie účastníka za jeho osobnej účasti a zistiť tak skutočný stav veci podľa § 195 ods. 1 zákona. Za tým účelom nariadiť doplnenie odborných lekárskejších vyšetrení účastníkom alebo možnosť prizvať si na konanie prísediaceho lekára so špecializáciou v príslušnom špecializačnom odbore podľa § 153 ods. 8 zákona.

10. Uvedené porušenie ustanovení zákona potvrdzujú nezákonnosť lekárskejších posudkov vyhotovených odporkyňou. Rozhodnutie odporkyne, ktoré bolo vydané na ich podklade je tak nezákonné a úlohou krajského súdu bolo poskytnúť navrhovateľke ochranu jej dotknutých práv.

11. Navrhovateľka tvrdila, že krajský súd vykonal nesprávne právne posúdenie, keď postup odporkyne v konaní a lekárske posudky vyprodukované v konaní v rozpore s § 153 ods. 5 zákona, ktorý mal za následok porušenie radu ďalších základných procesných práv navrhovateľky, považoval za zákonné. Krajský súd postavil svoje rozhodnutie na nesprávnom výklade ustanovenia § 153 ods. 5 zákona, ktorý v konaní pred súdom produkovala odporkyňa v zastúpení posudkovým lekárom odporkyne. Zákon posudzovanie zdravotného stavu v neprítomnosti účastníka konania bez jeho súhlasu neumožňuje. Krajský súd tak, podľa názoru navrhovateľky, nesprávne právne posúdil vec a nedostatočne zistil skutkový stav.

12. Na základe vyššie uvedeného navrhovateľka žiadala odvolací súd, aby po preskúmaní uvádzaných skutočností podľa § 221 ods. 1 písm. h/ OSP zmenil rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 8Sd/145/2014-110 zo dňa 08.11.2017 tak, že zruší rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 13.08.2014 a vráti vec Sociálnej poisťovni, ústredie na ďalšie konanie a navrhovateľke prizná náhradu trov prvostupňového ako aj odvolacieho konania tak, ako budú vyčíslené v písomnom vyhotovení rozsudku, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

III.

13. Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu poukázala na to, že navrhovateľka v odvolacom konaní neuviedla žiadne také nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia zadovážených v tomto konaní a ktoré by prijatý záver v posudkoch posudkových lekárov sociálneho zabezpečenia spochybnili alebo vyvrátili. Ak navrhovateľka žiadala o ďalšie vyšetrenia, tak bolo jej povinnosťou preukázať skutočnosti rozhodujúce na nárok na invalidný dôchodok v rámci dokazovania, kedy je účastník povinný navrhnuť dôkazy na podporu svojich tvrdení, a preto jej námietky v odvolaní o nesprávnom zistení jej zdravotného stavu možno považovať za nedôvodné. Navrhovateľka v konaní nepreukázala, že by jej zdravotný stav bol zhoršený v rozsahu odôvodňujúcom určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, preto jej nárok na invalidný dôchodok nevznikol.

14. Vzhľadom na uvedené považovala odporkyňa závery napadnutého rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave za vecne správne a dostatočne doložené vykonaným dokazovaním, a preto navrhla, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa č. 8Sd/145/2014-110 zo dňa 8. novembra 2017 podľa § 219 Občianskeho súdneho poriadku ako vecne správne potvrdil.

IV.

15. Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“). Podľa § 492 ods. 1 SSP konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom účinnosti tohto zákona,

t.j. pred 1. júlom 2016, sa dokončia podľa doterajších predpisov. Keďže v prejednávanej veci ide o vec podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, odvolací súd ďalej konal podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku.

16. Podľa § 492 ods. 2 SSP odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

17. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 OSP preskúmal napadnuté rozhodnutie krajského súdu a konanie mu predchádzajúce bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nemožno vyhovieť.

18. Podľa § 219 ods. 1 OSP odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

19. Podľa § 219 ods. 2 OSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

20. Najvyšší súd Slovenskej republiky po oboznámení sa s rozsahom a dôvodmi odvolania proti napadnutému rozsudku Krajského súdu v Bratislave po preskúmaní rozsudku a po oboznámení sa s obsahom pripojeného spisového materiálu vychádzajúc z ustanovenia § 219 ods. 2 OSP v spojení s § 250l ods. 2 OSP s § 246c ods. 1 veta prvá OSP nezistil žiaden dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku, ktoré závery vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku tohto rozsudku, s ktorým sa najvyšší súd stotožňuje, považujúc právne posúdenie veci krajským súdom za správne.

21. Podľa § 70 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z., poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

22. Podľa § 70 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z., fyzická osoba má nárok na invalidný dôchodok aj vtedy, ak sa stala invalidnou v období, v ktorom je nezaopatreným dieťaťom a má na území Slovenskej republiky trvalý pobyt. Nárok na invalidný dôchodok tejto fyzickej osobe vzniká najskôr odo dňa dovŕšenia 18 rokov veku. Nárok na invalidný dôchodok má aj fyzická osoba, ktorá sa stala invalidnou počas doktorandského štúdia v dennej forme, nedovŕšila 26 rokov veku a má na území Slovenskej republiky trvalý pobyt.

23. Podľa § 71 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z., poistenec je invalidný, ak pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

24. Podľa § 71 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z., dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav je taký zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako jeden rok.

25. Podľa § 71 ods. 3 zák. č. 461/2003 Z.z., pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby. Pri posudzovaní poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa neprihliada na zdravotné postihnutia, ktoré boli zohľadnené na nárok na invalidný výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu.

26. Podľa § 71 ods. 4 zák. č. 461/2003 Z.z., pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe:

- a) lekárskeho správ a údajov zo zdravotnej dokumentácie zdravotníckeho zariadenia a zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia, jeho ďalšieho vývoja, ďalšej liečby a
- b) komplexných funkčných vyšetrení a ich záverov, pričom sa prihliada na zostávajúcu schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, zostávajúcu schopnosť prípravy na povolanie, možnosti poskytnutia pracovnej rehabilitácie alebo rekvalifikácie.

27. Podľa § 71 ods. 5 zák. č. 461/2003 Z.z., miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v prílohe č. 4.

28. Podľa § 71 ods. 6 zák. č. 461/2003 Z.z., miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí.

29. Podľa § 71 ods. 7 zák. č. 461/2003 Z.z., jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú.

30. Podľa § 71 ods. 8 zák. č. 461/2003 Z.z., mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10%, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Na určenie zvýšenia hodnoty sa vychádza z predchádzajúceho výkonu zárobkovej činnosti, dosiahnutého vzdelania, skúsenosti a schopnosti rekvalifikácie. Obdobne to platí, ak pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je dôsledkom viacerých zdravotných postihnutí podmieňujúcich dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav.

31. Podľa § 71 ods. 9 zák. č. 461/2003 Z.z., ak v prílohe č. 4 nie je uvedené zdravotné postihnutie, ktoré je príčinou dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu, určí sa miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách podľa takeého zdravotného postihnutia uvedeného v tejto prílohe, ktoré je s jeho funkčným dopadom najviac porovnateľné.

32. Podľa § 71 ods. 10 zák. č. 461/2003 Z.z., dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav na účely invalidity sa posúdi opätovne, ak sa predpokladá zmena vo vývoji zdravotného stavu a zmena schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

33. Podľa § 153 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z., lekárska posudková činnosť pri výkone sociálneho poistenia sa člení na lekársku posudkovú činnosť:

- a) nemocenského poistenia,
- b) dôchodkového poistenia,
- c) úrazového poistenia.

34. Podľa § 153 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z., lekárska posudková činnosť nemocenského poistenia so zreteľom na účelné vynakladanie prostriedkov na nemocenské poistenie zahŕňa kontrolu:

- a) posudzovania spôsobilosti na prácu ošetrojúcim lekárom,
- b) dodržiavania liečebného režimu dočasne práceneschopného poistenca.

35. Podľa § 153 ods. 3 zák. č. 461/2003 Z.z., lekárska posudková činnosť dôchodkového poistenia zahŕňa posudzovanie:

- a) dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu a poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť,
- b) dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu nezaopatreného dieťaťa, choroby a stavu nezaopatreného dieťaťa, ktoré si vyžadujú osobitnú starostlivosť.

36. Podľa § 153 ods. 5 zák. č. 461/2003 Z.z., lekársku posudkovú činnosť podľa odseku 1 vykonáva posudkový lekár sociálneho poistenia príslušnej pobočky a posudkový lekár sociálneho poistenia ústredia (ďalej len „posudkový lekár“) a podľa odseku 2 písm. b/ aj určený zamestnanec Sociálnej poisťovne za osobnej účasti poistenca alebo poškodeného.

37. Podľa § 153 ods. 8 zákona č. 461/2003 Z. z., posudkový lekár pri výkone lekárskej posudkovej činnosti spolupracuje s praktickým lekárom, ošetrojúcim lekárom a s revíznym lekárom zdravotnej poisťovne. Posudkový lekár sociálneho poistenia ústredia môže posúdiť dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav poistenca v prítomnosti prísediaceho lekára so špecializáciou v príslušnom špecializačnom odbore.

38. Podľa § 195 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z., organizačná zložka Sociálnej poisťovne pred vydaním rozhodnutia postupuje tak, aby presne a úplne zistila skutočný stav vecí, a na ten účel obstará potrebné podklady na rozhodnutie.

39. Podmienkou vzniku nároku na invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. je invalidita poistenca. Za invalidného poistenca sa v zmysle § 71 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. považuje poistenec, ktorý má pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

40. Dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav je taký zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako jeden rok. Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobu nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v prílohe č. 4, určuje sa v percentách podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí. Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10%, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Obdobne to platí, ak pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je dôsledkom viacerých zdravotných postihnutí podmieňujúcich dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav (§ 71 ods. 2, 3, 5, 6 a 8 zák. č. 461/2003 Z.z.).

41. Z uvedeného vyplýva, že pre uznanie invalidity sa vyžaduje nielen dlhodobosť nepriaznivého zdravotného stavu, ale súčasne musí ísť o taký nepriaznivý zdravotný stav, ktorý dlhodobu podľa poznatkov lekárskej vedy spôsobuje trvalý pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v miere nad 40%.

42. Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne o invalidnom dôchodku. Kľúčovou otázkou vo veci bolo posúdenie, či odporkyňa a krajský súd správne vyhodnotili lekárske posudky posudkových lekárov týkajúce sa zdravotného stavu navrhovateľky a či navrhovateľka splnila podmienku vzniku nároku na invalidný dôchodok.

43. Odvolací súd konštatuje, že za rozhodujúce zdravotné postihnutie navrhovateľky posudkoví lekári určili zdravotné postihnutie zaradené v Prílohe č. 4 k zák. č. 461/2003 Z.z. do kapitoly XV - choroby podporného a pohybového aparátu, oddielu E - dorzopatia, deformujúca dorzopatia a spondylopatia, pod položku 4 - stavy po operácii chrbtice a medzistavcových platničiek, stavy po úraze chrbtice, písmeno b - často recidivujúce prejavy nervového a svalového dráždenia, slabosť svalového korzetu chrbta s podstatným obmedzením celkovej výkonnosti organizmu so stanovenou hranicou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 35% (z rozpätia 35 % - 45 %), pričom na ostatné ochorenia, ktoré nie sú rozhodujúcim zdravotným postihnutím a svojou podstatou neovplyvňujú funkčný stav organizmu, percentuálnu mieru poklesu schopnosti zárobkovej činnosti (ktorá môže byť v rozpätí najviac o 10%) nenavýšili. Krajský súd v odôvodnení rozsudku podrobne uviedol spôsob a rozsah posudzovania zdravotného stavu navrhovateľky posudkovým lekárom ako aj právne posúdenie zisteného skutkového stavu. S dôvodmi rozsudku krajského súdu sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje a tieto neboli spochybnené ani obsahom odvolania navrhovateľky.

44. Ako už bolo uvedené, miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu, a ktorá bola určená mierou 35%. Pre posúdenie nároku na invalidný dôchodok je

podstatnou otázkou vplyvu dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu na schopnosť výkonu zárobkovej činnosti, pričom pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť stanovili v súlade so zákonom posudkoví lekári.

45. Odvolací súd považuje za preukázané, že posudkoví lekári v posudkoch zohľadnili početné správy z odborných lekárskejších vyšetrení viacerých odborov medicíny, pričom prihliadli na všetky navrhovateľkou udávané zdravotné ťažkosti a krajský súd to aj v dôvodoch rozhodnutia uviedol.

46. Následne došlo na dožiadanie krajského súdu k opätovnému posúdeniu zdravotného stavu navrhovateľky posudkovým lekárom Sociálnej poisťovne, ústredie, pričom z lekárskeho posudku zo dňa 24. augusta 2016 vyplýva, že bolo posúdených 11 navrhovateľkou doložených lekárskejších nálezov s totožným záverom ako predchádzajúce posudky, a teda že invalidita nevznikla. K neurochirurgickému vyšetreniu zo dňa 5. januára 2015 bolo uvedené, že tento nález by mohol podmieniť preradenie rozhodujúceho zdravotného postihnutia z položky 4 b/ do položky 3 b/, avšak vzhľadom k tomu, že pri položke 3 b/ je možné určenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť len 20% až 35%, bolo ponechané rozhodujúce zdravotné postihnutie tak, ako bolo určené, keďže je to pre navrhovateľku výhodnejšie. Krajský súd na základe navrhovateľkou podaného opravného prostriedku proti rozhodnutiu odporkyne, a na základe posudku posudkového lekára ústredia zo dňa 24. augusta 2016 so zhodným posudkovým záverom ako pôvodné posudkové závery, dôvodne rozhodol tak, že rozhodnutie odporkyne o určení invalidity potvrdil.

47. Pokiaľ ide o námietku posúdenia zdravotného stavu navrhovateľky v jej neprítomnosti, odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že ako už uviedol krajský súd, z lekárskej správy zo dňa 19. januára 2016, vyplýva, že doložené lekárske vyšetrenia neobsahujú žiadne nové, posudkovo závažné skutočnosti dôsledkom čoho bol kontrolný lekárskejší posudok vypracovaný v neprítomnosti navrhovateľky, pričom posudkové závery zostali nezmenené. K odňatiu možnosti konať nedošlo, keďže navrhovateľka mala možnosť sa s lekárskou správou zo 19. januára 2016 oboznámiť a vzniesť voči nej námietky, čo navrhovateľka využila a prostredníctvom svojho právneho zástupcu poukázala, že táto bola vyhotovená v rozpore s § 153 ods. 5 zák. č. 461/2003 Z.z. Rovnako tak sa mohla navrhovateľka oboznámiť s lekárskou správou zo dňa 24. augusta 2016, a hoci sa nezúčastnila na tomto opätovnom posúdení jej zdravotného stavu, lekárska správa jej bola doručená prostredníctvom právneho zástupcu dňa 17. septembra 2016, pričom voči nej nevzniesla námietky. Odvolací súd poukazuje tiež na to, že navrhovateľke, resp. jej právnenmu zástupcovi nič nebránilo nazrieť do spisu.

48. Na základe uvedeného senát najvyššieho súdu skonštatoval, že skutočnosť, že kontrolná lekárska posudková činnosť bola realizovaná v neprítomnosti navrhovateľky, nemala na zákonnosť napadnutého rozhodnutia vplyv, pretože kontrolný lekárskejší posudok bol vypracovaný na základe doložených lekárskejších správ neobsahujúcich žiadne nové posudkovo závažné skutočnosti.

49. Navrhovateľka ani v podanom odvolaní neuviedla také námietky, ktoré by spochybnili závery posudkov a nepreukázala, že trpí takým ochorením, ktoré by znižovalo jej schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť vo väčšej miere ako bolo stanovené posudkovými lekármi sociálneho poistenia.

50. Vzhľadom na uvedené aj odvolací súd dospel k záveru, že posudkoví lekári zhodnotili zdravotný stav navrhovateľky v súlade so všeobecným posudkovým hľadiskom, úplne a objektívne, svoj záver o rozhodujúcom zdravotnom postihnutí a miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť logicky a presvedčivo odôvodnili, pričom ich závery nie sú v rozpore s nálezmi odborných lekárov.

51. Je potrebné tiež uviesť, že v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne je rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania uvedeného rozhodnutia. Skutočnosť, že krajský súd nerozhodol o podanom návrhu v súlade s predstavami navrhovateľky, nemožno považovať za porušenie práva na súdnu ochranu.

52. Pokiaľ navrhovateľka v budúcnosti získa dôkazy o takom zhoršení zdravotného stavu, ktoré

odôvodňuje stanovenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, nič jej nebráni podať novú žiadosť o priznanie invalidného dôchodku.

53. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil podľa § 250ja ods. 3 v spojení s § 219 ods. 1 a 2 OSP ako vecne správny.

54. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 250l ods. 2 a § 250k ods. 1 OSP tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľka nebola v tomto konaní úspešná a odporkyňa nemá právo na náhradu trov konania zo zákona.

55. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.